

1
2020/2021

KARIS

REDAKCIA

**Karis – the school magazine,
časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch**

Ročník desiaty, číslo prvé
(september, október, november),

Šéfredaktorka:
Terézia Slyšková

Zodpovedný pedagóg:
Mgr. Marián Steiner

Zástupca šéfredaktora:
Tomáš Košárek

Grafika:
Richard Ďurina
Terézia Mičková

Prispievatelia v tomto čísle:

Andrea Kírková, Rebeka Démuthová,
Elizabeth Káľusová, Filip Fukas, Katarína
Hojová, Natália Hilbrychtová, Tomáš
Košárek, Veronika Karasová, Ján Svýba,
Katarína Pirháčová, Žofia Petrášová,
Mário Válek, Samuel Michlík, Michaela
Rembovská

Špeciálne poďakovanie:
Mgr. Ján Kampos

OBSAH

4	<i>Jozef Ristvej</i>
9	<i>Ešte som nebol v KARISE</i>
12	<i>Guilt</i>
14	<i>Prax v BMC SAV</i>
17	<i>Môj život s korunou</i>
19	<i>Hlavný rozhovor</i>
22	<i>Už zase politika?!</i>
25	<i>The Sun King</i>
27	<i>Na stáž!</i>
29	<i>Cestovanie</i>
32	<i>alcohol and our school</i>
34	<i>The Theatre</i>
37	<i>Bakelita informuje</i>
39	<i>How to survive corontene</i>
42	<i>Recenzie</i>
44	<i>Orol Sučiansky</i>

magazine_karis

Karis- the school magazine

Ahojte!

Konečne sme sa vrátili do školy a začal sa nám školský rok 2020/21 a hneď od začiatku sme tipovali, ako dlho vydržíme takto pokope. Napriek našim najhlbším túžbam sme toto číslo nestihli vydať v pevnej verzii, a preto je dostupné iba online. Pre niektorých sklamanie, pre iných (napríklad absolventov) absolútna výhra! Posledného pol roka skutočne uletelo bez toho, aby sme to vôbec dokázali zaregistrovať - a tak sa ani Karis dlhšie nevrátil do rúk študentov. V tomto čísle sme sa teda rozhodli skĺbiť články, ktoré mali pôvodne vyjsť už v jarnom čísle minulého školského roku s článkami, ktoré boli písané na začiatku tohto a spraviť tak určitým spôsobom nostalgické číslo.

Môžete si zaspomínať na niekoľko mesiacov strávených doma, ako aj zistiť, čo sú najnovšie módné výstrelky a ako vyzerá politická situácia, z ktorej sme už všetci pomerne zmätení. Dozviete sa aj niečo z histórie a zaspomíname si na dni, kedy bolo povolené chodiť do divadla aj vo väčších skupinkách. Taktiež sa dočítate o tom, ako situáciu online vyučovania prežíval učiteľský zbor, a nájdete rozhovor s pánom Ristvejom, ktorého sme na škole mali síce iba chvíľu, ale nepochybne zanechal svoju stopu.

Verím že sa vám tento ľahký mišmaš aktualít ako aj spomienok bude páčiť a že ďalšie číslo budete už môcť držať vo fyzickej podobe.

T. Slyšková

Ako si už mnohí iste všimli (a možnože aj nie), do pedagogického zboru na GBASe pribudol nový zamestnanec. Pán Ristvej je nielen učiteľom ekonomiky pre tretiakov, ale aj zástupcom riaditeľa pre technicko-ekonomické činnosti. V tomto interview by som chcel uhasiť smäd po odpovediach na všetky vaše otázky ohľadom tohto pána:

**Zistil som, že málokto z ľudí, ktorých neučíte, vás pozná.
Skúste sa v krátkosti predstaviť.**

Svoj tínedžerský vek som prežil v obci Gerlachov pri Bardejove. Na Strednú školu dopravnú som chodil v Košiciach. Tu som študoval odbor prevádzka automobilovej dopravy a po jej skončení som sa vrhol do pracovného virvaru v Bratislave, kde som rok pracoval v dopravnom závode stavebného podniku Hydrostav. Po roku som sa rozhodol ísť študovať na Vysokú školu technickú do Košíc a neskôr som sa zamestnal v Martinskej firme ZŤS. Medzičasom som sa oženil a absolvoval som aj základnú vojenskú službu vo funkcii technik lietadla v bojovom útvare stíhacieho letectva obrany štátu v Hradci Králové.

Letecká technika ma veľmi zaujala, ale na Slovensku bolo málo letísk, a tak po skončení vojenskej služby som sa vrátil do firmy ZŤS na odbor rozvoja vedy a techniky a následne na Stredné odborné učilište strojárské. Tu som sa venoval deťom a mládeži v Stanici mladých technikov. V čase môjho pôsobenia v SOU som absolvoval štúdium ekonomiky na Obchodnej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave. Pedagogické vzdelanie som absolvoval na Žilinskej univerzite v Žiline a tak som sa v roku 1996 mohol uchádzať o miesto zástupcu riaditeľa pre technicko-ekonomické činnosti na GBAS-e, ktoré sa vtedy

uvoľnilo a riaditeľka školy, pani Závodská, ma prijala.

Bolo to pre školu veľmi náročné obdobie, nakoľko vtedy skončila finančná podpora gymnázia z britskej strany, a tak sme museli nájsť spôsob nielen pre jeho dofinancovanie, ale aj vytvorenie podmienok pre možnosť pôsobenia takejto štátnej školy na slovenskom vzdelávacom trhu.

Ako zatiaľ vnímate toto pracovné prostredie? Viete to porovnať s nejakou z vašich predchádzajúcich skúseností?

Najviac sa to podobá môjmu 16 ročnému pôsobeniu na GBAS-e pred 10-tich rokov, dokonca viackrát som sa pristihol, že mám „dējá vu“. Rozdiel vidím v menej ambiciózných žiakoch, ktorí sa skôr zaujímajú o mnohé iné aktivity okrem svojho štúdia. V minulosti to bolo viac vyvážené.

V čom teda vidíte najväčšie zmeny?

Škola sa moc nezmenila, ale je tu oveľa viac technológií, ktoré je možné využiť pri vzdelávaní – najmä Edu Page je úplná bomba, to vidíme aj teraz pri Korona – kríze. Tiež ma milo prekvapili noví kolegovia, sú mladí, kompetentní, ambiciózni a hlavne ľudskí, čo patrí k duchu GBAS-u.

Ktorú časť vašej práce pokladáte za najnáročnejšiu? Ktorá vám, práve naopak, prináša najviac potešenia?

Začnem od konca, najradšej učím, ale keďže ekonomiku v treťom ročníku som predtým neučil a na škole bol tento predmet vyučovaný v anglickom jazyku, tak táto práca je zároveň aj mojou najnáročnejšou prácou. Časovo náročná je príprava, veľa času mi zaberá spracovanie a opravovanie testov. Predsa len skoro 90 žiakov je aj celkom dosť, ak chcete všetkých aspoň niečo naučiť, ...

Plánujete tu učiť aj naďalej, alebo chystáte blízky odchod?

Nemám ambíciu ostať dlhšie učiť a pracovať na GBAS-e, aj keď medzi študentmi som tu veľmi rád. Ja v tomto roku dovším dôchodkový vek a myslím si, že človek by mal v takomto veku aj na dôchodok odísť a venovať sa svojim koníčkom.

Máte na mysli nejaké konkrétne hobby? Čomu sa venujete vo svojom voľnom čase?

Musím sa priznať, že teraz od januára nemám vôbec žiadny voľný čas, ale ešte minulý rok som sa dobrovoľnícky venoval v AMAVET-e organizovaniu vedeckých postupových súťažných prehliadok pre študentov stredných škôl, organizované pod názvom „Festival vedy

a techniky AMAVET“, ktoré sú výberom pre účasť na obdobné celosvetové súťaže. Tiež sa venujem organizovaniu celoslovenskej súťaže autonómnych robotov „RoboRAVE Slovensko“, ktorá je postupovou súťažou pre nomináciu na celosvetovú súťaž RoboRAVE International, čo je vyvrcholením celosvetových aktivít študentov stredných a tiež základných škôl v konštrukcii a programovaní autonómnych robotov. Ak mi ešte ostane trochu voľného času, tak ho trávim na záhradke, ktorú máme s manželkou tu v Sučanoch na Bielych Brehoch, čo je viac v povedomí ako pri jazere „Ontário“, kde je nám, našim deťom a vnúčatám veľmi príjemne. Už sa neviem dočkať, kedy budem na dôchodku a tá korona skončí ...

Teraz trošku na ekonomickú nôtu, keďže na GBAS-e momentálne učíte tento predmet. Ako ste sa k nej dostali, resp. čo vás k nej priviedlo?

Ako som už skôr spomínal, pri mojej práci v SOU strojárskom som mal potrebu mať viac vedomostí z oblasti ekonomiky, v tom čase sa menil systém z centrálne riadenej ekonomiky na trhovú, a tak som sa prihlásil na Ekonomickú univerzitu v Bratislave, na ktorej Obchodná fakulta otvárala študijný odbor ekonomiky pre neekonomicky vysokoškolsky vzdelaných záujemcov.

Bola to prezentačná forma štúdia, vykonávaná počas víkendov niekoľko rokov, končiaca stážou vo Švajčiarsku a tiež štátnou záverečnou skúškou. Bola toňa veľmi zaujímavá skúsenosť

Čo si myslíte o súčasnej slovenskej ekonomike?

Myslím si, že Slovensko je dobre naštartované, a ak sa zbavíme korupcie, rodinkárstva a protekcionizmu, môže tu byť jedno z veľmi úspešných miest pre život na zemi, prírodu tu máme prekrásnu.

A na záver: Máte nejaké životné motto? Alebo nejakú radu do života, ktorú by ste radi odovzdali gbasákom?

Robotická súťaž, ktorú organizujeme (RoboRAVE) má motto ktoré sa mi veľmi páči: *„Dnes hrou získané vedomosti a zručnosti budeš môcť v budúcnosti zúročiť aj finančne“.*

Šimon je jeden z najaktívnejších ľudí na našej škole. V prváku začal s debatou, v ktorej sa dostal až do národného tímu, v druháku spoluzakladal dramatický krúžok, ktorý môžete poznať vďaka hre Astát, v tretiake sa mu podarilo vyhrať slovenskú ekonomickú olympiádu a následne mu podarilo dostať sa na druhé miesto na tej medzinárodnej a v štvrtáku pre nás vymysleli so Samom Mihalčíkom finančnú hru STONKS. Okrem toho robí aj veľa iných aktivít, medzi ktoré, pre nás najdôležitejšie, patrí to, že vedie ŽSR. Tento rok sa mu spolu so Samom podarilo vybaviť našu najobľúbenejšiu voľnočasovú aktivitu, kalčeto. Poďme sa ho už ale opýtať na jeho pôsobenie v ŽSR, vzťah k ekonómii, ale aj názor na GBAS.

Od začiatku tohto roka vedieš Žiacku školskú radu. Ako vyzerá bežný deň člena žiackej školskej rady?

V podstate sa vám ku bežným školským povinnostiam pridá veľa na pohľad drobných úloh, ktoré musíte počas dní plniť. Či už ide o behanie so žiadosťami, písanie mailov vedeniu alebo o udržiavanie poriadku v Relaxzóne. Pracujeme na väčších akciách, ktoré treba plánovať dlhodobejšie (napr.

Vianočná škola alebo Halloween) a popri tom na veľa veciach, ktoré sú napohľad maličkosti, ale pomáhajú žiakom a učiteľom - v týchto časoch napríklad urobiť zoznam zástupcov na komunikáciu s učiteľom za každý predmet alebo tlmočenie potreby prevziať si veci z internátu jeho riaditeľke. Je fajn byť súčasťou takého kolektívu, veľa sa naučíte.

Vieme o tebe, že ťa najviac zaujíma ekonómia, čo ťa k nej priviedlo?

Vždy ma fascinovala zložitost' toho systému a mal som pocit, že mu málo ľudí rozumie. Začalo ma to zaujímať ešte dávnejšie, keď som zistil, že banka nefunguje ako bezpečný trezor, v ktorom máte odložené svoje peniaze, kým si ich nevyzdvihnete, ale že ich banka ďalej používa na požičiavanie ľuďom, ktorí to potrebujú. Keď som na debatných turnajoch začal postupne objavovať ďalšie spôsoby, akými fungovanie ekonomických premenných ovplyvňuje životy ľudí, tak som sa jej začal venovať akademicky - cez čítanie kníh, súťaže a letnú stáž vo VÚBke. Fascinuje ma na tom hlavne to, ako málo o fungovaní ekonomiky vieme, v pomere k jej dôležitosti pre život bežného človeka.

S ekonómiou súvisí aj hra, ktorú si zakladal so Samom Mihalčíkom, STONKS, ako tento nápad vznikol?

Pripravovali sme program na Vianočnú školu a vypadla nám plánovaná prednáška o finančnej gramotnosti. Samovi napadol koncept hry, v ktorej by sa ľudia v priebehu hry učili pracovať so svojimi úsporami. Spolu sme teda zorganizovali prvé dve kolá hry u nás v škole a zatiaľ to vyzerá, že je pre účastníkov aj poučná, aj zábavná. Nás to veľmi baví, takže s tým neplánujeme prestať a pozývame kohokoľvek, kto by sa chcel niečo praktické naučiť zábavnou formou na ďalšie kolá po karanténe.

Čo si myslíš o ekonomických opatreniach proti kríze vyvolanej koronavírusom?

V čase tohto rozhovoru mi príde hlavne zvláštna predstava, že uvoľnenie karanténnych opatrení môže samo o sebe odvrátiť krízu a potom bude dobre. Kvôli poklesu tržieb v dôsledku zatvorenia prevádzok sa dostane menej peňazí k ľuďom, ktorí budú aj po karanténe menej míňať a obmedzovať chodenie do reštaurácií. Preto by sme si mali priznať, že bude po dobrých rokoch rapidne stúpať nezamestnanosť a vláda by mala robiť všetko pre jej udržanie. Súčasné opatrenia mi prídu rozumné v rámci adresnosti (dávame tým, ktorí to naozaj potrebujú a nezvyšujeme zbytočne dlh), to ale obnáša veľa byrokracie, kvôli ktorej sa peniaze dostávajú k podnikom pomaly, čo môže zabiť efektivitu celej pomoci.

Mimo ekonómie si aj umelecká duša, spoluzakladal si dramatický krúžok na začiatku nášho druháku, prečo si ho zakladal a ako spätne vnímaš jeho fungovanie?

Dramaták sme zakladali s Rebekou Démuthovou, keďže sme obaja predtým hrávali divadlo a vedeli sme, že mnohí spolužiaci by do toho s nami išli. Za rok sme si napísali a nacvičili vlastnú hru, staršie ročníky si možno pamätajú jej premiéru v Robotníckom dome. Najlepšie na tom celom bolo to, že nás to všetkých bavilo a v kolektíve sme sa mali radi, aj keď sme boli z iných ročníkov. Na Gbase je pekné, že vám poskytne zázemie na akúkoľvek aktivitu, ktorú by ste takto chceli robiť.

Ktorá z tvojich aktivít ťa baví najviac a prečo?

Čo sa týka aktivít spojených so školou, tak to bude stále debata. Nič iné mi nedalo takých úžasných kamarátov a tak všeobecne využiteľné zručnosti. Preto sa stále rád vraciam na akékoľvek debatné turnaje a plánujem to ešte robiť čo najdlhšie, ako budem môcť.

Kde hľadáš vnútornú silu a motiváciu robiť toľko vecí popri škole?

Baví ma ten adrenalín, ja nie som ten typ človeka, ktorý by chcel každý víkend nečinne sedieť doma, cítil by som sa tak v oveľa väčšom strese. Pri všetkých tých aktivitách spoznáš veľa skvelých ľudí a zažiješ veľa zábavy.

Mimo toho mám pocit, že to je zmysluplná investícia do budúcnosti - či už na vylepšenie PSka alebo nadobúdanie zručností do budúcej práce.

Keby si môžes vybrať druhýkrát, išiel by si opäť študovať na GBAS?

Myslím, že moje 14-ročné ja nemohlo spraviť lepšie rozhodnutie ohľadom strednej školy. Aj keď máme na Gbas občas nervy, tak je to škola so skvelou študentskou komunitou a zázemím na osobný rozvoj, keď sa človek snaží. Určite by som si všetky tie zážitky zopakoval.

Ďakujem Šimonovi za rozhovor.

J. Svýba

Guilt

This is an article about guilt. Now I don't want to alarm anyone. I'm not talking about the overwhelming shame connected to major crimes and mortal sins. Most of my crimes in life have been minor and have not led to any fatalities. At least, none that I am aware of.

No, I'm talking about that low-level, but constant, nagging guilt. The one that's always there in the back of your mind, nudging you, gently mocking you and reminding you of your inadequacies.

This guilt has been a feature of my lockdown experience, and has prevented me from appreciating its full benefits.

I feel guilt for example that my students' English level might be drop-

ping due to under-use. Yes, I know I can't stand over them and they need to develop self-discipline, but I worry it will reflect badly on me. In an impressive feat of cognitive dissonance I am able to feel simultaneously guilty about giving my students both too much and not enough work.

I feel guilty about ignoring my 4th year classes. Once school stopped we divided the work between us, and I am responsible for the 1st years only. I've enjoyed the contact with them, but I miss the other groups. So the fourth year kids have had to manage without my attempts at humour and occasional rants about Donald Trump and Brexit. I hope they are bearing up.

I also feel guilty about 'this' beard and 'this' hair. There really is no excuse for it looking as long and unkempt as this. Barber shops re-opened last week. I own an electric beard trimmer. Yet here I sit like Robinson Crusoe after he's been dragged backwards through a hedge.

In fact I should be looking in prime condition. I live in the country next to a load of forest trails perfect for running. The weather is gorgeous. Yet I have managed to put on weight during the lockdown. I'm thinking of moving my fridge into the attic, as I seem to be incapable of walking past it. If I had to brave the spider webs up there every time I felt hungry, then I might think twice about grabbing that piece of ham or cheese.

On a connected topic, I feel a pang of guilt that the beer and wine we keep for visitors has somehow disappeared without us having had a visitor in months. Even the cheap champagne we use as presents for people we don't like has gone.

I feel guilty when I watch the videos that students have sent me. How they have learned new things, practiced their art, produced wonderfully creative things. I, on the other hand, have not followed the advice of Rudyard Kipling and "filled the unforgiving minute with 60 seconds' worth of distance run".

The most creative thing I have done is learn how to (badly) edit a video so my students are able to see more than one of my cats at one time.

I feel a slight sense of shame when I read about the sacrifices people are making. How we are giving up our freedoms - staying at home to stop the spread of the disease, to ease the pressure on the health service and protect the vulnerable members of society. The truth is I am staying at home because I don't want to catch a virus and die. Selfish, I know, but true.

But mostly I feel guilty that I'm enjoying this far too much. Staying at home all the time is what I would be doing anyway if I had the choice. I am naturally introverted and anti-social (some would say a curmudgeon), so going months without seeing anyone is no hardship at all. In fact, it's a positive pleasure.

B. Oswald

Prax v BMC SAV

Vanessa Drevenáková je mladá, šikovná, talentovaná, ale aj neuveriteľne zapálená pre vedu a výskum. Hodiny dokáže študovať a hovoriť o svojej vášni, ktorou sa stáva veda. Je študentkou Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch a jej záujem o tematiku onkologických ochorení ju priviedol do laboratórií Biomedicínskeho centra SAV (BMC SAV). V laboratóriách absolvovala Vanessa v lete a na jeseň 2019 dvojmesačnú stáž pod vedením Mgr. Svetlany Miklíkovej, PhD. na Oddelení molekulárnej onkológie Ústavu experimentálnej onkológie BMC SAV.

V rozhovore sme sa Vanessy opýtali na jej stáž, akej téme sa na stáži venovala, čo na prácu v laboratóriu hovorí a aké sú jej plány do budúcnosti.

Vanessa, v laboratóriách BMC SAV, si nakoniec absolvovala namiesto mesačnej, stáž dvojmesačnú. Čo je podnetom, ktorý nadchne mladého študenta, aby oslovil vedcov a hlásil sa na stáž do laboratória? Ako si sa k tejto možnosti dostala?

VANESSA: Môj sen dostať sa do laboratória pramení z môjho hlbokého záujmu o onkológiu. Kvôli vysokému výskytu nádorových ochorení v našej rodine som sa rozhodla venovať štúdiu onkologických ochorení.

Začala som čítaním vedeckej literatúry a navštevovaním prednášok, až som sa nakoniec rozhodla zistiť, čomu sa venujú jednotlivé vedecké tímy na Slovensku. Veľmi ma zaujal Ústav experimentálnej onkológie, konkrétne Oddelenie molekulárnej onkológie. Podrobne som si naštudovala projekty, na ktorých na tomto oddelení pracujú, a to ma motivovalo osloviť vedenie tohto oddelenia so žiadosťou o umožnenie stáže.

Áno, moja stáž mala spočiatku trvať len jeden mesiac, no prácu v laboratóriu som si tak obľúbila, že sa mi veľmi ťažko odchádzalo. Počas prvého mesiaca mojej stáže som si osvojovala techniky experimentov a experimentálnych modelov, ktoré sa používajú v onkologickom výskume. Po mesiaci stáže som dostala ponuku od mojej školiteľky Mgr. Svetlany Miklíkovej, PhD. stráviť na Oddelení molekulárnej onkológie ešte jeden mesiac, počas ktorého by som si mohla vyskúšať pracovať na svojom vlastnom výskumnom projekte. Túto ponuku som bez jediného váhania prijala a tak som v BMC SAV strávila ešte jeden mesiac.

Ako po dvojmesačnej prítomnosti vo vedeckých laboratóriách, vnímaš prácu vedcov? Splnilo to Tvoje očakávania?

VANESSA: Mojou víziou bolo vyskúšať si, čo vedecký výskum naozaj obnáša. Stáž, ktorú som absolvovala, prekonala všetky moje očakávania.

Už od prvej chvíle som sa zamilovala do práce s bunkami a dlhé hodiny strávené pipetovaním a vyhodnocovaním výsledkov ma presvedčili o tom, že sa raz chcem stať vedcom aj ja. Zistila som, že za všetkými vedeckými objavmi stoja hodiny tvrdej práce, množstvo vedomostí, vydarených, no i tých nevydarených experimentov. Uvedomila som si, aká dôležitá je spolupráca vo vedeckom tíme, no i medzi vedeckými tímami na medzinárodnej úrovni.

Mala som veľké šťastie vo výbere oddelenia, pretože ma vedúca oddelenia RNDr. Miroslava Matúšková, PhD., ako aj všetci vedeckí pracovníci s ochotou prijali a snažili sa, aby som si zo stáže odniesla čo najviac vedomostí a skúseností. Obzvlášť si vážim čas, ktorý mi bol počas mojej stáže venovaný. Vďaka ochote vedcov na Oddelení molekulárnej onkológie sa mi naskytna príležitosť detailne spoznať laboratórium a rôzne oblasti onkologického výskumu. Za to všetko im veľmi ďakujem a určite sa na Oddelenie molekulárnej onkológie ešte rada vrátim, či už ako stážistka, alebo PhD. študentka.

Stáž si absolvovala na Oddelení molekulárnej onkológie Ústavu experimentálnej onkológie BMC SAV pod vedením Mgr. Svetlany Miklíkovej, PhD. Akej téme, resp. akému projektu si sa venovala?

VANESSA: Spolu s mojou školiteľkou a jej vedeckým tímom som sa venovala

výskumu nádorového mikroprostredia karcinómu prsníka. Cieľom bolo zistiť, či bunky obsiahnuté v tuku v okolí nádoru podliehajú zmenám spôsobeným prítomnosťou nádoru a či následne podporujú rast a šírenie tohto ochorenia. Zamerali sme sa konkrétne na mezenchymálne stromálne bunky/MSC (z ang. Mesenchymal Stromal Cells) a analyzovali sme ich vzťah k proliferácii, migrácii a invazivite nádorových buniek.

So svojím projektom, ktorému si sa venovala aj v BMC SAV, si sa v novembri 2019 zúčastnila Festivalu vedy a techniky, a v máji si absolvovala aj súťaž Stredoškolskej odbornej činnosti v kategórii Biológia. Ako hodnotíš účasť na spomínaných súťažiach a ako sa Ti podarilo na súťažiach umiestniť?

VANESSA: Prezentovanie výsledkov vlastného výskumu je súčasťou kariéry každého vedca. Z tohto dôvodu som sa prihlásila na súťaž Festival vedy a techniky. Na súťaži FVaT oceňujem spôsob prezentovania, svoje práce sme prezentovali vo forme posteru. Cítila som sa ako na vedeckej konferencii, pretože sme boli hodnotení odborníkmi v našom odbore. Vďaka tomu som mala možnosť vypočuť si názory, či možné návrhy na zlepšenie mojej práce. Taktiež sa mi páči, že na FVaT súťažiaci bojujú o postup na prestížne medzinárodné súťaže a konferencie. Mne osobne sa podarilo postúpiť na Európsku súťaž mladých vedcov (EUCYS)

v Salamance v Španielsku, ktorá sa bude konať túto jeseň.

Do súťaže Stredoškolská odborná činnosť (SOČ) som sa prihlásila túto jar a podarilo sa mi dostať do celoštátneho kola. Výsledky celoštátneho kola sa dozvieme čoskoro. (pozn. redakcie: výsledky 42. ročníka súťaže Stredoškolská odborná činnosť si môžete pozrieť na stránke ŠIOV)

Moje výsledky na týchto súťažiach by neboli možné bez podpory výskumného tímu, v ktorom som pracovala, za čo im patrí veľká vďaka.

Vanessa, nedávno Ťa prijali na Imperial College v Londýne, ktorá je v hodnotení TOP univerzít vo svete na popredných priečkach (QS World University Rankings). Aké sú Tvoje prípadne ďalšie plány do budúcnosti? Má v nich priestor aj ?

VANESSA: Z prijatia na Imperial College London sa veľmi teším, pretože som veľa pracovala na sebe a svojich vedomostiach, aby ma prijali. Veda bude mať v mojom živote vždy miesto a mojou stážou to nekončí, ale práve naopak, len začalo. Na vysokej škole budem študovať Biochémiu a už teraz sa zaujímam o príležitosti stážovania v Londýne.

Vanessa, držíme Ti palce a prajeme veľa úspechov...

rozhovor vznikol v spolupráci s Biomedicínskym centrom SAV, Foto: V. Drevenáková

Popravde, na tento štýl života sa zvyká veľmi ľahko, ba čo viac, je priam návykový. Adieu, vstávanie na nulté a všetky doučovania a aktivitky a zrazu máme veľa času, ktorý je ťažšie využiť, keďže sme ho nikdy predtým nemali. Je tu čas, ktorý je čisto pre nás, z každej strany sa na nás valí, aký je ten najideálnejší spôsob, akým by sme ho mali prežiť a „vyžiť“. Poupratujte si, majte online debaty, pokiaľ cítite potrebu niekoho presviedčať o vašej pravde, naučte sa variť zdravo, vegánsky, raw, bio, eko, po čom vám len srdce túži. Navštívte Louvre alebo MoMu, galérie otvorené aspoň na Googli, a obdivujte umelecké diela takmer naživo. Pozerajte archívne divadelné nahrávky, tvárte sa ako pseudointelektuáli, naučte

sa 5 nových jazykov, z toho jeden programovací. Prečítajte všetky knihy od výmyslu sveta, ktoré ste si odkladali na „jedného dňa, keď budete mať čas“. Objavujte nových interpretov, kúpte si gitaru a saxofón a novú blúzku a košeľu v zlave, doba online nakupovania nikdy nebola tak po ruke ako teraz. A dajte sa do kondičky, púšťajte si workouty (od Gombárskeho alebo z Youtubu), teraz už nemáte žiadne výhovorky. A v najlepšej variante robte všetko toto naraz a pokúste sa nezbláznit'. Je tento prístup správny? Viem, že otváram a opakujem kliše tému, kolko všemožných ponúk a možností má naša generácia a ako ich nevdáčne zahadzujeme za hlavu a nevážime si ich a nechávame ujsť a aach! Avšak

ďalšia markantná vec, na ktorú sa v dnešnej dobe decentne zabúda, je mentálne zdravie. A tak vás prosím v ére, kedy štatistická krivka vyhorenia a depresie stúpa nepríjemným tempom – nepreťažujte sa, nájdite si v tomto chaose čas na seba. Hoci odmietam všetky teórie o tom, ako je pandémia koronavírusu „spasenie a záchrana“ (za toto vyhlásenie ďakujem pofidérnym facebookovým statusom a verejným diskusiám, odvtedy sa tejto sociálnej sieti snažím oblúkom vyhýbať), zopár svetlých stránok sa v spleti osamelosti a izolácie nájsť dá. Naučte sa tráviť čas sami so sebou a trávte ho plnohodnotne. Alebo veľa spíte, užívajte si, robte si radosť a nerobte nič, oddýchnite si.

A vlastne, tento článok mal mať pôvodne výpovednú hodnotu ako perspektíva môjho života s koronou, takže zopár vecí ku mne na záver. Zvykol som si rýchlo na 9-hodinový spánok, zmizli mi kruhy pod očami. Priemer z niektorých predmetov mi raketovo stúpol po zavedení online vyučovania. Zmaturoval som bez maturity a podal výpoveď a cítim sa lepšie. Začal som s listovou korešpondenciou, sústredím sa na maličkosti.

Prirodzene, že som na začiatku karantény mal rozvrhnutý týždenný plán, robil prehľady univerzít a pretelefonoval hodiny kvôli „praktizovaniu angličtiny“. A samozrejme, že som dnes na seba hrdý, keď sa za deň prinútim zabehať si alebo aspoň napísať takýto článok.

Takže aby som to zhrnul, robte, čo vás

baví a rozhodne sa nedajte nútiť do niečoho, respektíve vykonávať nejakú činnosť iba z výčitiek vášho svedomia, aby ste niečo robili.

Teším sa na vás všetkých v septembri a parafrázou nemenovaného politika „už to nejako pokope zvládneme!“ ukončujem svoju spoveď.

Do skorého videnia!

T. Košárek

Myslím si, že každý z nás sa ocitol v situácii, keď vedel, že po veľkej prestávke, na hodine slovenčiny píše kontrolku z povinného čítanie, ktoré (prekvapivo) nečítal. Čo by sme spravili? Prečítali by sme si obsah. Pri hľadaní obsahov mnohí z vás možno narazili na Referáty.sk. V rozhovore so zakladateľom portálu Referáty.sk – MICHALOM MEŠKOM -, ktorý je tiež CEO kníhkupectva Martinus, sa dozvieme, ako vznikol nápad na vytvorenie tohto portálu, ako vznikal Martinus či aká je jeho obľúbená kniha.

Kedže vás možno nie všetci čitatelia a čitateľky poznajú, skúste nám pár vetami napísať niečo o sebe a nejakú zaujímavosť o vás.

Toto je ťažká otázka, ale povedal by som, že som energický človek, nadšený pre veci, ktoré robí. Zaujímavosťou možno je, že knihy, ktoré som niekedy nerád čítal, teraz predávam.

Študovali ste na Univerzite Komenského v Bratislave, nejaký čas aj v holandskom Gronigene, kde momentálne študujú a tiež plánujú študovať GBASáci, a najnovšie aj rok na Harvarde. Čo vám štúdium v zahraničí dalo, a ako ste sa dostali práve na tieto miesta a školy?

Pozdravujem do Gronigenu, určite odporúčam, je to skvelá škola.

V Gronigene som študoval pol roka, bolo to v čase, kedy som už 7 rokov bol v Martinuse. Som veľmi rád, že som si vtedy nepovedal, že mám zostať a pracovať na firme, ale že som využil túto príležitosť, ktorú by som si neskôr v živote neužil až tak ako vtedy. Stále som v Martinuse pracoval na dialku. Mal som pocit, že čo sa týka školy, som sa za pol roka napracoval viac ako za 4 roky, alebo 2 roky, to je jedno, tu. A čo mi tento polrok dal, nový rozhľad, a hlavne manželku. Do Gronigenu sme odchádzali ako spolužiaci, ktorí spolu 4 roky boli v triede, no veľa slov spolu neprehodili. Museli sme ísť až do Holandska, aby sme sa spoznali.

No a Harvard. Vždy som mal sen študovať na ťažkej univerzite, čo už z časti bol Gronigen. Na Univerzite Komenského sme raz do týždňa mávali tieto case studies z Harvardu a ja som si vždy hovoril, aké by bolo skvelé študovať to tam. Potom som sa neskôr vďaka kamarátovi dostal na jednu hodinu a videl som, aké to bolo úžasné. No a keď prišla príležitosť, prešiel som nejakými tými základnými prijímacími konaniami a začal som študovať tam. Bola to kombinácia dištančného štúdia a štúdia priamo tam na Harvarde.

Za seba a asi aj mnohých ďalších študentov môžem povedať, že nám portál Referáty.sk zachránil známky z testov či pop testov. Kde a ako vznikol tento nápad?

To ešte stále funguje? To ma teší. Vznikol okolo roku 2000 v tomto čase. Ja som mal 15 rokov a v škole som mal čitateľský denník, Zvonár od matky božej, Detvan a podobne. Ja som v tej dobe čítal rád, ale nie povinnú literatúru. Tak som si teda z internetu stiahol nejaké referáty a zbieral som si ich počas celého roka. Už vtedy som bol na internete, keďže som začínal programovať. Trvalo mi hodiny stiahnuť tie referáty, tak mi napadlo vytvoriť stránku, kde by ich bolo možné nájsť rýchlejšie. Napadla mi jedine doména Referáty.SK, ale zistil som, že takáto doména už existuje a že ju má Mišo Antoš, tak som ho kontaktoval, že ja mám nejaké referáty, ty máš nejaké, tak sme spolu naprogramovali stránku, ktorá je tu doteraz.

V roku 2000 vznikol aj Martinus. Ako sa to všetko stalo a aké boli prvé týždne či mesiace?

Po založení protálu Referáty.SK sme dostali nápad odporúčať ľuďom, aby si kúpili knihy, o ktorých bolo v referátoch písané. Keďže v Martine v tom čase už kníhkupectvo Martinus bolo, vlastnili ho bratia Santusovci, rozhodol som sa prísť za nimi a povedať, že im naprogramujem stránku. Vtedy má zobrali ako brigádnika, mal som

15 rokov. Programovanie trvalo rok a stránka o Martinuse bola spustená 31.8.2001 o 15:00. V ten deň o 15:04 sme dostali prvú objednávku, tak som sa tešil, no nasledovalo dlhé obdobie bez objednávok. Neskôr som sa však dozvedel, že Santusovci poprosili nejakého kamaráta, aby vyskúšal, či stránka funguje tesne po spustení, že aby chlapec programátor nebol sklamaný, že to nevyšlo. Prvé týždne či rok objednávky nestúpali ako napríklad pri start upoch, išlo to pomaly.

Nedá sa mi nespýtať, aká je vaša obľúbená kniha?

Je to Harry Potter. Pamätám si, keď mi Santusovci dali túto knihu, že ty si mladý, tebe by sa mohla páčiť. Trošku som bol prekvapený, že čítať o nejakých čarodejníkoch. No je zaujímavé ako. Inak sa na tú knihu človek pozeral vtedy, a teraz, aké skryté významy a vysvetlenia tam človek môže nájsť teraz, keď je starší.

Preferujete knihy pred filmami?

Určite áno. Čo sa aj Harryho Pottera týka, predtým ako si človek pozrel film, preňho Harry vyzeral trošku inak. Je skvelé, že si môžeme vytvoriť vlastnú predstavu, lebo keď si človek pozrie film, tak či chce alebo nie, preňho Harry bude mať podobu Daniela Radcliffa.

Čo podľa vás predáva knihu?

Povedal by som, že často sú to odporúčania, či už spolužiakov, alebo kolegov. No tiež si myslím, že je to to, či kniha príde v správnom čase. Niekedy človek môže prečítať knihu, nenadchne ho, neprinesie mu nič. Ale keď kniha príde v správnej chvíli, dá človeku veľa, doslova ho nadchne. Možno by ti kniha nedala v určitom období toľko, čo v období, kedy ju potrebuješ.

Aká bola najlepšia rada, ktorú ste kedy dostali?

Musím povedať, že nefungujem princípom naj naj naj. Verím, že každý si skladáme svoj život sám, príležitosťami či situáciami. Niekedy to môže byť ťažké, pretože môžeš byť prvý/prvá ktorý/ktorá určitou cestou kráčaš, ale to je to jedinečné.

Nejaká rada pre GBASákov, ktorí čítajú tento rozhovor?

Skladajte si svoj život sami a pestro.

Ďakujeme za rozhovor.

E.Káľusová

Už zase politika?!

Argumenty za dôležitosť diskusie na politické témy

Politika sa týka každodenného života všetkých ľudí. Ovplyvňuje všetky aspekty našich životov, od chodníka, ktorým kráčame ráno do školy, cez vzhľad internátu, na ktorom bývame, voľbu riaditeľa školy, až po veci, ako sú cestovanie či naša ekonomika. Je to teda politika, ktorá priamo zasahuje do kvality našich životov. Veľa ľudí sa aj napriek tomu stráni politických tém. Prečo je to tak a prečo by sa to malo zmeniť?

Jedným z dôvodov je strach z vyvolania potenciálneho konfliktu, ktorý môže nastať v prípade diskusie na tému politika. Ľudia sa skrátka boja toho, že sa pohádajú s kamarátom kvôli tomu, že obaja majú na nejakú problematiku iný názor. Je normálne, že ľudia majú odlišné názory. Diskusia o nich nevedie nutne ku konfliktom. Ľudia si neuvedomujú to, že diskusia s človekom, ktorý má iný názor

nás posúva, rozširuje obzory a pomáha pozrieť sa na veci inak.

Ďalším dôvodom je pasivita, ktorá sa prejavuje hlavne nízkou účasťou vo voľbách. Jedinci, ktorým životná situácia umožňuje účasť na voľbách a sú schopní porozumieť právu voliť i dôsledkom svojej voľby, a súčasne sa volieb pravidelne nezúčastňujú, sú čiernymi pasažiermi demokracie. Nekúpia si lístok a potom sa čudujú, keď príde revízor a dá im pokutu. Ako teda ľudia odôvodňujú svoju pasivitu? Niektorí majú pocit, že na ich názore nezáleží, čo potvrdil aj prieskum, ktorý v rokoch 2017-2019 zrealizoval Inštitút pre aktívne občianstvo. Hovorí, že takmer 44% detí a mladých ľudí (vo veku 11-20 rokov) na Slovensku si myslí, že ich názor nič nezmení. Slovensko je malá krajina a o to viac záleží na každom jednom

hlase a na každom jednom názore. V komunálnych voľbách sa často stáva, že o ich výsledku rozhoduje veľmi malý počet hlasov, to znamená, že aj jeden hlas má veľkú váhu.

Okrem toho svoj názor nemusíš prezentovať len účasťou vo voľbách. Treba hovoriť o svojich názoroch, počúvať tie cudzie a taktiež sa im snažiť porozumieť. Pasivita je akési nepriame akceptovanie situácie. Záujem ľudí a to, že ľudia chcú zmenu, je prvý krok k lepšej spoločnosti. Pasivita sa tiež objavuje z toho dôvodu, že ľudí politika nezaujíma, nudí. V tomto prípade je potrebné vysvetliť, že sme to my, ktorí formujeme spoločnosť a sme jej súčasťou. Záujem o politiku nie je vždy o zábave. V prvom rade ide o občiansku povinnosť.

Ľudia veľakrát hovoria, že sa do politiky jednoducho nevyznajú. Je nutné si však položiť otázku: „Prečo je to tak?“. Odpoveď je, že veľa ľudí, bohužiaľ, nerado vystupuje zo svojej komfortnej zóny. Nechce sa im čítať programy strán, preštudovať si pojmy, zistiť, kde politicky stoja a podobne. Politika je oblasť, v ktorej, ak sa jedinec chce orientovať, je potrebné pozorovať dianie vo svete. Ľudia, ktorí sa do politiky nevyznajú, ju nesledujú. Nemusíme byť politológmi na to, aby sme dokázali rozlíšiť extrémistickú alebo populistickú stranu od strany, ktorá presadzuje zákony pre ľudí. Treba ľuďom vysvetliť, že nejde o to, aby do

hlbky študovali akési zložité filozofické koncepty, ide o prehľad o dianí vo svete a diskusiu o ňom. Ako povedal Platón: „Nakoniec vám budú vládnuť tí najneschopnejší z vás. To je trestom za neochotu podieľať sa na politike.“ Pravdivosť citátu dokazuje aj situácia na Slovensku. Veľa ľudí sa rozhodlo správať apoliticky, a tak je naša vláda zvláštny konzervatívny zlepenec a k moci sa dostáva strana, ktorá hlása nenávistné slogany a populistické heslá. ESNS vo voľbách dosiahlo až mrazivé čísla (7,97%) a dokonca aj po celom svete zažíva alt-right nárast. Aj toto by malo byť pre nás podnetom rozprúdiť diskusiu na politické témy v našom okolí.

Údajný nedostatok dobrých kandidátov je tiež výhovorka ľudí, ktorí sa nezauímajú o politiku. Vysvetlite kamarátom a blízkym, že pri spektre kandidátov, ktoré máme sa nájde vždy niekto, s kým sa človek viac-menej zhodne, stačí len hľadať. O politike rozhodujú ľudia, a preto v demokratickom štáte odráža politika povahu ľudí a ich hodnoty. Politika sa do istej miery dá zmeniť, či už pomocou volieb, alebo diskusiou, v ktorej máme možnosť niekomu ukázať iný pohľad na svet, prípadne zmeniť ten svoj. Preto diskusiu považujeme za veľmi podstatnú a za jeden zo základných pilierov demokracie.

Sme to my, ľudia, ktorí riadime štát. Na každom názore záleží. Mnoho ľudí si myslí, že situácia na Slovensku je zlá, no aj tak zostávajú apolitickí. Myslíme si, že by malo byť v našom záujme týchto ľudí povzbudiť v tom, aby tomu tak nebolo, aby neostávali apolitickí. Je dôležité v ľuďoch vzbudiť záujem o politiku, ten je kľúčom ku zmene.

S. Michlík a M. Rembovská

It is a dark night in 1643, when a crowd of peasants storms the King's palace in Paris. They are enraged by another tax increase in their country. They demand to see their new King and are able to get to his bedroom. There is a big royal bed and their four-year-old king is sleeping on it. Rage changes into hope and even the toughest heart melts down when they see the beauty and cuteness of the little child. All noises suddenly stop, peasants close the door and leave. The child's name is Louis XIV, or le Roi Soleil, the Sun King, as is his more famous nickname.

Before his reign, France was dominated by the period of strong chief ministers, Richelieu and Mazarin. The era of the second one exceeds even to the beginning of Louis's rule. His father, Louis XIII, wanted to pass regency to the council. However, Anne of Austria, Louis's mother, acted quickly and she was able to get rid of her husband's will. The first thing she did after becoming regent was to name her lover Cardinal Mazarin into office of a Chief Minister, in which he stayed until his death. As de facto ruler of

France, Mazarin played a crucial role in establishing the Westphalian Principles, which remain the basis of International law to this day.

Louis's time was yet to come. As a boy his age he was interested in girls. One of those girls was Mazarini's niece, Maria Mancini. She was his biggest love. However, as was common in the past, marriage wasn't about love, but about your family's ambition and position. The romance ended after Maria Mancini was

sent to be married in Italy and he was married to his first cousin Spanish princess Maria Theresa (no, not our empress). Louis being Louis, he had plenty of lovers. Three of them even got semi-official status, appearing next to him in church and even going off with him to war.

In 1661, Mazarini died and the king finally got absolute power. "Absolute" exactly describes Louis's rule. He made all nobles live at his court. Otherwise, they would lose their property. No one could resist his orders. He considered himself representative of God on Earth. Apollo, Greek and Roman god of the sun, was Louis's most favourite. The sun became his emblem and he even played Apollo in a ballet. Like many other kings, he even claimed to possess healing powers. On holidays, he was walking through the streets trying to heal the sick by touching them.

Louis's personality was unique. This might be also the reason behind his success, whatever we may think about his rule. He transformed France into a great power. Many wars were fought in his name, in which France acquired new territories. Some were successful, some not. His other success in foreign policy was colonization. Louisiana is named in his honour. He was also a great reformer. In my opinion, his greatest achievement was tax reform and law reform. In fact, his law reform was the base of Napoleonic code and as such had an influence on

today's civil law systems.

Louis was a great patron of art. He was lucky to have really talented men as his subjects. They helped him to implement his own vision of beauty and nature with artists. This has changed the French way of life forever. His love of art in combination with his distrust of Paris, which had been caused by events in his childhood, led to the construction of Versailles, the most luxurious palace in Europe. However, all expenses and wars during his reign led to the French revolution a few decades later.

At the end of the Sun King's rule, Louis experienced a great tragedy. His court started moving away from Versailles, his son died, his two grandsons died and he also lost his granddaughter-in-law. Lonely in his great palace, he died four days after his 77th birthday as the longest ruling monarch in Europe's history. His heir became the second longest ruling one.

J. Svýba

Na gymnáziách je rôznorodá zmes ľudí, čo sa plánov do budúca týka. Niektorí z nás vedia od začiatku štúdia, čo chcú v budúcnosti robiť, podaktorí aj kde študovať, niektorí trochu tápajú a iní to po šiestom roku štúdia vidia najskôr na gap year. Ja verím, že pre všetky kategórie je stáž skvelá možnosť uistiť sa, či je ich vysnené povolanie naozaj bezproblémové, zistiť, čo ich baví, prípadne zaplniť niečím gap year. Nie je však vždy jednoduché bez maturity, 18tky či trvalého bydliska mimo Bratislavu vymyslieť model, ako sa na stáž dostať, či sa v nej udržať. Nevieť toho veľa (moje znalosti sú kombinácia telefonátov so Zuzkou Hudáčovou a konštantného hundrania Šimona Pekara z konca tretiaťu), no tu je pár tipov, ako si vybaviť zábavku a veľa sa naučiť.

PÝTAŤ SA

Ešte predtým, než rozpošlete 38 e-mailov všetkým možným pracoviskám, skúste sa ohľadom stáží popýtať spolužiakov, učiteľov, rodičov- kohokoľvek, kto vyzerá, že v živote niečo robil mimo akademickej pôdy. Takýchto ľudí nie je na GBASe ťažké nájsť- čiastočne preto, že je ich naozaj veľa, a taktiež aj preto, že mnohí o tom nikdy neprestanú rozprávať. Ak by sa však niekomu nedarilo na nikoho takého

natrafiť (čo je podľa mňa nemožné a treba len hľadať viac), GBAS komunita, krstní či prefekti budú isto minimálne o niekom vedieť.

VYBRAŤ SI

Nebojte sa mieriť naozaj vysoko- banky, SAV-ka a podobne. Veľa pracovísk si užíva možnosť neplatennej pracovnej sily na nahadzovanie dát do Excelu či presúvanie ľudí medzi jednotlivými

okienkami v banke, a po čase často pustia “mladých” vyskúšať si aj niečo zábavnejšie. No aj menej lukratívne pozície než poskok spisovateľa a umelca je často užitočný. V podstate aj brigáda v bufete vie priniesť skúsenosti, ktoré vie človek využiť v akomkoľvek odbore – preto sa netreba báť akejkoľvek sťaže - nakoniec, v najhoršom prípade je vždy možné zdvihnúť sa a odísť- zmluvu a plat totiž stážista na Slovensku skoro nikdy na svojom pracovisku neuvidí.

BYŤ OTRAVNÝ

Keby bolo 38 e-mailov na jednu stáž dost, všetci by sme dnes mali CVčka hodné Harvardu. “Netlačiť na pílu” ide bokom a napísať za mesiac 5 správ jednej inštitúcii nie je hanba.

Ak existuje jedno univerzálne pravidlo, ktoré najčastejšie vedie k úspechu, je to práve otravnosť- neochota vzdať sa po odmietnutí a vytrvalosť pri nekonečnej korešpondencii.

Tvárte sa, že každá jedna skúsenosť, čo i len čiastočne sa týkajúca vášho odboru, vám dáva právo žiadať o toto miesto, a že ak to miesto dostanete, budete najperspektívnejší človek na svete. To, že to nie je nevyhnutne pravda, si v rámci tejto komunikácie uvedomujete nielen vy, ale aj zamestnávateľ- no práve otravnosť a vytrvalosť je niečo, čo často signalizuje reálny záujem, čo je často to, čo tieto pracoviská hľadajú.

Samozrejme, najjednoduchšou cestou za stážou sú kontakty- tie, ktoré je v stredoškolskom veku nemožné mať a ktoré nemá každý rodič. Verím však, že i bez nich sa na stáž môže dostať každý- stačí len dobrý research, odhodlanie a snaha sa tam dostať.

R. Démuthová

Cestovanie so strechou nad hlavou

Hoci v čase, keď toto píšem, cestujem hlavne po známych izbách trojizbového rodičovského bytu s hlavnou traťou moja izba-kuchyňa, neprestávam rozmýšľať nad cestovaním a novým objavovaním. Či už ste ten typ človeka, ktorý chce mať všetko do detailu naplánované a zbookované aspoň pár týždňov dopredu, alebo radšej ostávate otvorený možnostiam, ktoré prídu počas výletu, tak sa môžete spoľahnúť na našu milovanú modernú dobu a jej výdobytky v podobe rôznych aplikácií určených pre cestovateľov. Niektorí cestujú s pocitom, že si majú na konci dňa kam zložiť nielen svoju batožinu, ale aj samých seba. A

potom sú tu, samozrejme, aj takí, ktorí ešte večer o ôsmej nevedia, či budú v ten deň spať a nie to ešte že kde. Tak či onak, ja osobne mám radšej aspoň nejakú istotu, a tak som sa skamarátila hneď s niekoľkými aplikáciami, ktoré mi ju ponúkajú. Verím, že väčšinu z nich, ak nie rovno všetky, isto poznáte, ale možno ste im ešte nedali šancu.

Couchsurfing

Tento zaujímavý koncept umožňuje spoznávať nových ľudí a zároveň prespať na ich gauči. A to rovno kdekoľvek vo svete. Registrácia obnáša niekoľko krokov, ktoré musíte spraviť, aby ste boli „overení“. Ja osobne som na to ku

koncu už nemala trpezlivosť, ale za to môže len moja neschopnosť sústrediť sa na čokoľvek dlhšie, než by som chcela. Počas toho si môžete vybrať, či chcete len vy obývať domovy cudzincov, alebo ste ochotní poskytnúť aj svoj domov náhodným cestovateľom. Po overení sa už môžete pustiť do hľadania toho správneho hostiteľa. Každý z nich má vypísané informácie o sebe, ako napríklad jazyky, ktorými hovorí, alebo svoje záujmy, ktorými by vás mohol zaujať. Okrem toho tam má vypísané aj požiadavky a podmienky pre svojich potenciálnych hostí. Za povšimnutie stojí aj počet hostí, ktorých môže u seba ubytovať. Vždy je fajn si prečítať všetky tieto informácie aj s referenciami od predošlých hostí. Až potom viete, či práve takého hostiteľa by ste chceli spoznať. Potom môžete napísať správu, v ktorej v krátkosti opíšete dôvod vašej cesty. Nie vždy však nájdete ubytovanie na prvýkrát. Hostiteľovi napríklad nemusí vyhovovať váš dátum. Keď sa vám to nakoniec podarí, tak možno nájdete aj nového kamaráta niekde vo svete. Je to celé hlavne o ľuďoch a ich prístupe.

Hostelworld

Hostel je definovaný ako lacná turistická nocľaháreň. A práve táto aplikácia vám ich ponúkne neúrekom a v každom kúte sveta. Taktiež ponúka možnosť spoznať veľa nových ľudí, s ktorými budete nejaký ten čas zdieľať spoločný obytný priestor. Nehovorím len o izbách s niekoľkými poschodovými posteľami. Spoločné sú

aj kúpeľne (buď pre izby, alebo pre celú chodbu) a kuchynka. Samozrejme, že každý hostel je iný. No vždy sa snažia mať aj spoločenské priestory s rôznymi hrami. Na rozdiel od couchsurfingu sa za tento typ ubytovania platí, ale je to lacná voľba, pokiaľ chcete na cestách ušetriť. Tiež však odporúčam dopredu si prečítať podmienky a recenzie, aj keď aplikácia ponúka najmä overené a dobre hodnotené hostely. Práca s aplikáciou je z mojich skúseností ale aj z recenzií jednoduchá a rýchla.

Airbnb (Air bed and breakfast)

Typ ubytovania, ktoré ponúka táto aplikácia so sebou prináša viac súkromia. Teda pokiaľ sa neubytujete v byte, kde sa prenajíma každá izba alebo tam býva rovno aj majiteľ. Prenajať sa teda dá izba, byt či dom. To všetko sa dá nastaviť vo filtroch pri vyhľadávaní aj s cenovým rozhraním. Stáva sa, že takto prenajímajú svoje byty aj ľudia, ktorí sú dlhodobou odcestovaní. Hostelia však bývajú príjemní a zhovievaví. Ak aj má niektoré ubytovanie zlé hodnotenie, tak sa môžete pokojne spýtať priamo ich, lebo nie každému hostovi vyhovujú rovnaké podmienky, a tak sa môže sťažovať aj na niečo, čo reálne problém nie je. Zároveň vám hostelia aj vedľa poradiť, čo je v okolí najlepšie. Nie vždy kľúče odovzdávajú osobne. Airbnb využíva krabičkový systém, v ktorých sú pri dverách uschované kľúče. Ubytovania poskytujú podrobnejšie a zrozumiteľné informácie potom neskôr v sprievodných mailoch.

Booking

Aj táto aplikácia sa snaží uľahčiť spoznávanie sveta. Ponúka ubytovania v súkromí, apartmány a hotely. Aj preto sa ceny ubytovaní, ktoré Booking ponúka, pohybujú už o čosi vyššie ako pri predošlých možnostiach. Ak však hľadáte ubytovanie s väčšími výhodami, ktoré ponúka typickú dovolenkovú pohodu bez toho, aby ste to museli riešiť cez nejakú cestovú kanceláriu, tak toto je pre vás tá správna aplikácia. Hotely sa dajú jednoducho kontaktovať priamo cez ňu.

Google maps

Túto časť pridávam ako bonus hlavne preto, že sama som s kamarátkami niečo také využila. Na cesty sme si so sebou zbalili aj hammock a spratný spacák. Obe veci zabrali málo miesta, ale aj spolu s karimatkou poslúžili ako dobrá posteľ. Na mape si viete vyhľadať oblasť, ktorá sa tvári ako les a tam si už potom isto nájdete nejaké vhodné stromy. Zároveň to nie je tak ako so stanovaním, ktoré nie je všade povolené. Hammock si jednoducho zavesíte a máte pokoj. Odradiť vás môže jedine strach z toho, že vás zjedia lesné zvieratká. A samorejme, nezabúdajte na počasie, ktoré je lepšie si možno pozrieť dopredu. Alebo sa nechajte prekvapiť. Zás tak dopodrobna sme to premyslené nemali.

Tieto aplikácie sú si koniec koncov aj podobné, keďže v nich potrebujete svoj vlastný účet, okrem informácií ponúkajú aj fotografie ubytovaní a vždy je lepšie si dopredu pozrieť lokalitu na mape a zistiť, ako ďaleko sa nachádza všetko potrebné. Recenzie jednotlivých aplikácií sú pozitívne a zobrazujú množstvo spokojných zákazníkov. I keď nezabúdajme, že výnimka potvrdzuje pravidlo, a to, čo sa jednému podarí, môže inému pokaziť celý výlet.

alcohol and our school

Now that's something most people don't want to talk about. Does our school have a problem with teenage drinking? Can we say we don't?

Now I can't claim to be a pure soul who has never so much as looked at alcohol. Very few people can, in fact. Alcohol is imbedded into our culture and it's impossible to take it away. Think about our holidays for example – we find a reason for a drink whenever it is possible. If it's somebody's birthday, we drink; if someone broke up with their now-ex, their friends take them out for a drink; if we haven't seen someone in a long while, you go for a beer to catch up. And this is the case for most western (and eastern) cultures.

Alcohol is just something that makes socialising so much easier. Which makes

it the perfect solution to the awkward Y1s who come to our school on their first day, who are usually not sure what to expect. Drinking liquid courage makes everyone seem friendlier and gives you the boost you need to find new friends when you oh-so-desperately need them.

Alcohol comes in handy when you want to celebrate the end of the week – after all, there's only one more day to get through and that in itself is enough of a reason to celebrate! Well, maybe not weekly, as some people would like it to be. You have Váhy every few weeks, sometimes every few months. You get to meet new people who you may not have noticed; you may get the chance to talk to that one person you've been meaning to talk to.

It's... nice, in a way. It makes us feel more united, maybe. It gives us a sense of community, which is something everyone needs during their teenage years. The older you get, the more you feel like you belong here, the more often you can go out drinking maybe. By that point you're legally allowed to do so, the lady behind the counter in Tesco won't even ask you for your ID, because you look like a grown-up.

But there's been a growing problem with alcohol. More and more younger students are getting drunk far too often. You see a student barely get onto a train, someone is running to the bathroom because they drank more than they could handle. People get parole and their parents need to come take them from the dorm, because they passed out in their room. While all these things might make for fun stories in the end, some might not.

You hear stories about someone needing to be taken to hospital, because they drank too much. People who get caught after they've been drinking and who tell on the rest of their friends because they feel like they shouldn't be the only ones who got caught. People needing to clean up after drunk students who aren't able to do it themselves and whose friends won't help them. It's not as simple as just saying that the younger students aren't able to handle their liquor.

We, the older students, should help them when we see that they're struggling, not offer them more to drink, because why

not, drinking is fun. We should stop younger students who are attempting to persuade their friends into drinking more than they can handle and explain why that is a bad idea. After all, we've also been the younger ones who couldn't keep up anymore and should know better than anyone that it just isn't a pleasant experience, trying to act sober because the possibility of someone calling your parents was too high.

As I said at the beginning, this is not the problem only for our school, but a problem of our society as a whole. We cannot expect our students to not drink at all, when they see it everywhere around them. What we can do is help upkeep this society of people who want to both study and have fun – and the only way to keep this community that has been built by generations of students, is to actively try and protect the values we should hold, one of which is helping each other when we need it.

T. Slyšková

The Theatre

Na pamiatku dramatických zážitkov uplynulých i nadchádzajúcich (ideálne zmeniť názov)

Popri dolovaní zabudnutých pokladov na Soundcloude, Youtube, Spotify a dobiehaní restov z množstva mainstreamových aj alternatívnych projektov nám zo života medzi štyrmi stenami stále ostane čas na nostalgické reflexie kultúrnych zážitkov. Posledné dni októbra 2018 sme s Gabi so zelenými jablkami ako z Indiánskeho léta a poltopánkami bez opätok hompálali nohami na brehu Dunaja. Výlet sa niesol v atmosfére Ginsberga v Bratislave, inscenácie divadla GUnaGU, ktorej sme sa v nemalej skupine zúčastnili vďaka P. Makovickej. Divadelný repertoár školských výletov sa nedávno rozšíril o

ďalšiu politicky angažovanú adaptáciu. Tentokrát románu 1984 od Georga Orwella, ktorú uviedlo začiatkom roka Slovenské komorné divadlo v Martine. Hľadisko naplnené mladou krvou odráža nielen rastúcu popularitu dramatického umenia, ale aj dôležitosť aktuálnosti tém a spoločenskej reflexie.

Komunikačný kanál politických zmien

Uplynulý rok (2019) sme strávili oslavou slobody a demokracie, s ktorou je divadelná scéna úzko spätá. Divadelné umenie, ako jeden z hlavných nástrojov revolty v histórii (Česko)Slovenska, prejavovalo vysokú mieru angažovanosti aj v (do veľkej miery kontrolovanom) kultúrnom sektore počas socializmu. Spomeňme aspoň rozmach autorských divadiel (Semafor, Reduta, Studio Y,

Divadlo na Korze, RND) satirizujúcich vtedajší politický režim koncom 60. a začiatkom 70. rokov minulého storočia. Napriek rýchlemu tempu politických, sociálnych a environmentálnych zmien v súčasnosti slovenské moderné divadlo nezaostáva v reflexii politických nálad doby. Príkladom je spomínaná adaptácia románu 1984, hra (NA GUT) Začínáme!, približujúca zločiny druhej svetovej vojny je už od roku 2015 súčasťou repertoáru divadla Jána Palárika v Trnave a Divadlo Jonáša Záborského v Prešove zahrnuje do svojho programu už po šiestykrát divadelnú podobu Obchodu na korze. Výročie Nežnej revolúcie si pripomenul aj Priestor súčasnej kultúry A4 (Bratislava), ktorý uviedol výborne zvládnuté hudobno-tanečno-dramatické performance Manifesto of possibilities od režisérky Petry Fornayovej.

Kultúra musí bokom

Rok 2020 prináša okrem turbulentného nástupu aj dôvody na oslavu, je síce otázne akými zmenami prejdú oslavy následkom pandémie. Pri príležitosti 100. výročia založenia Slovenského národného divadla a súčasne 190. výročia uvedenia prvého ochotníckeho predstavenia na našom území bol rok 2020 vyhlásený sa Rok slovenského divadla. V rámci sprievodných podujatí predstavilo Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene autorskú hru Tichá noc, tmavá noc, ktorá, vychádzajúc z dobových dokumentov, pamätí, korešpondencií a

denníkov, diváka sprevádza začiatkom Slovenského národného povstania, kladie si otázky o zmysle herca ako umelca, odkrývajúc následky a úskalnia politickej angažovanosti. Dopady jej nedostatku, depolitizácie kultúry, dištancovania sa od spoločenského diania, ako aj nedostatok spoločenskej zodpovednosti rozoberie vo svojom predstavení medzinárodný súbor Štúdio tanca hostujúce vo Velkom Krtíši.

Divadlo s rúskom

Za posledné dva roky sme mali príležitosť vidieť hercov mimo divadelných javísk. Mali sme možnosť počuť hercov hlásajúcich slobodu slova, solidaritu, férovú politiku, spravodlivú justíciu, podporu kultúry, rozmanitosť, kreativitu, boj proti nenávisti, rasizmu a politickej ľahostajnosti. Ich príhovory boli súčasťou pochodov Za slušné Slovensko ako aj dôležitým hlasom v boji proti homogénnej predstave kultúry niektorých štátnych funkcionárov. Ako sami tvrdia, ich práca – napriek súčasnej kultúrnej a spoločenskej abstinencii - nekončí a presúva sa do interiéru. SND doma, ako jedna z mnohých foriem orúškovaného kultúrneho vyžitia, sprístupňuje na Youtube predstavenia ako Mechúrik-Koščúrik či Fanny a Alexander. Aj nezávislé divadlá pokračujú s predstaveniami online, napríklad Uhol_92 ponúka na svojom facebooku derniéru inscenácie vNoreň.

K. Pirháčová

Bakelita informuje...

Po dlhšej dobe odmlky prichádzame so zopár inováciami, ktoré obohatili našu školu v období pred karanténou a budú aplikované i v budúcnosti, keď sa do našej ľúbenej inštitúcie vrátíme. Pod vedením pani Nagyovej sme napokon začali riešiť problém, ktorý trápil už generácie študentov pred nami – netriedenie odpadu, keďže ich pani upratovačky hádzali do jedného koša a celá idea samotného delenia košov tým pádom bola zbytočná.

Z tohto jednoduchého dôvodu sme sa rozhodli uplatniť poradovník, každý týždeň sa našli dobrovoľníci z každého ročníka – aby sme boli špecifickejší, dvaja dobrovoľníci z každej triedy, a rozdelili si dni od pondelku do piatku na triedenie odpadu. Od najmenších prvákov, ktorí otvárali týždeň v pondelok až po ostrieľaných piatakov, ktorí si brávali služby v piatok. Nápad bol prostý – namiesto vyhadzovania všetkého odpadu do jedného koša od marca separujeme bioodpad, ktorý hádzeme na kompost, ktorý máme na grasse. Okrem toho sa separuje i odpad, ktorý znečisťuje momentálne našu planétu najviac, t.j. plasty. Tie sa začali vyberať z košov z každej jednej triedy a spolu s bioodpadom sme ich začali vysýpať do kontajnera za školou.

Takýmto postupmi sa snažíme zaviesť postupné separovanie a dúfame, že trend, ktorý zanechal veľmi pozitívne ohlasy a ktorý si všetky ročníky veľmi svedomito plnili, nezapadá prachom.

T. Košárek

No more in the sheets, let's go to the streets – Autumn trends of 2020

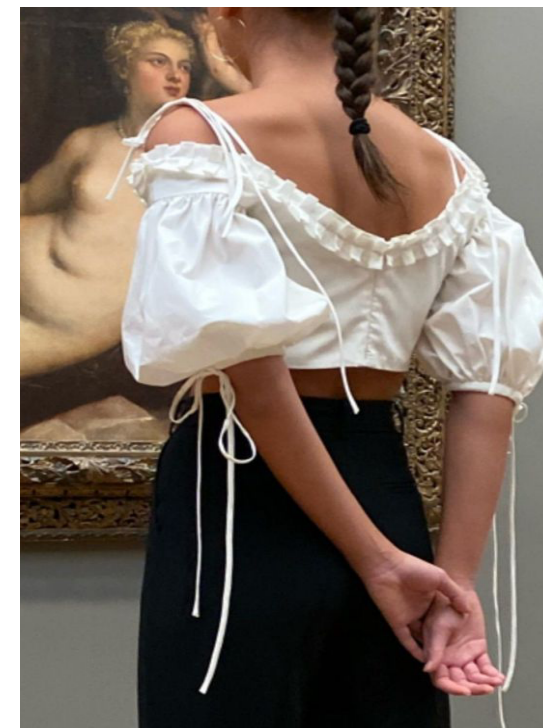
Looking back at 2020, I honestly thought it was going to be my best year of fashion so far. But since March, it has only left me all dressed up with nowhere to go. For a while, the whole world has stopped for a brief moment, but since we are humans, we have no problem adapting to novel environments. Suddenly, on my regular stroll to get my groceries, pulling off my new blouse to impress the cashier and a few elderly citizens, I started to notice how creative people got with their face masks, DIY-ing them from various materials and transforming them from necessities to cute accessories. Slowly but surely, the shops started to open, distracting us from buying unnecessary stuff online and designers started to work again, creating new collections and trends for the autumn of this year. Let's look at some of those that will dominate the big city streets of fallen leaves, adding life and vibrance to these uncertain and dull times.

Weather for leather

Since last year, leather has made its reappearance, in the form of jackets, pants, shirts and accessories, this year, it's not going anywhere soon. Fellow vegans, don't worry, faux leather is also on the rise.

Puff it up

The bigger, the better, at least when it comes to your puffed sleeves, represented in many variations it is definitely a trend that is here to stay. Also, it makes you look like a fancy aristocrat, so why not give it a go?

Lavender lemonade

If you have been wondering which pop of colour to add to your wardrobe, lemon yellow or lilac is the one to go for. And if you prefer to be more neutral, nudes matching with your skin tone should do the trick.

Faux is not faux pas

As the weather outside gets cooler each and every day, it's about time to get cuddled up in warm jackets, faux fur or shearling style jackets will definitely do the job.

Make it big

If you like 'em big and chunky like Moto Moto, don't hesitate and make a statement with chunky boots, necklaces, earrings and headbands. Bold accessories should do the job of making you stand out.

Ž. Petrášová

HOW TO SURVIVE CORONAVIRUS

We've been stuck inside our homes for far too long (unless you decided that your social life was more important than other lives, but that's up to you of course). However some things get really old really fast - and being stuck inside for longer than a week is definitely one of them. Hopefully some of these ideas will help you survive these following weeks and maybe even make being stuck at home just a little bit more sufferable.

Go for a walk (or a run!)

Being stuck inside the whole day is detrimental to your mental health - try going outside for a bit! Now I may sound like a grumpy old lady, telling all you young people to get outside into the real world, but in a situation like this, there's nothing better than getting a few lung-fulls of fresh air and a dose of vitamin D from the sun that is shining oh so bright just when you'd love to sleep the most. Movement also helps a lot! Even if it's just a walk, the endorphin rush you will instantly feel is something absolutely worth the trouble of getting out of bed. If you're feeling well enough to go for a run, definitely do it! More exercise means more happy hormones - and an added bonus can be a bigger gluteus maximus as well as a better stamina. Don't forget to wear a protective face mask, though! * Or follow the current safety guidelines.

Learn a Tik-Tok dance

Maybe you can't go outside, or feel like being outside puts too much pressure on you and everyone keeps staring. Well outside isn't the only place you can have fun! And let's be honest - you definitely downloaded tik-tok and spent way too much time just watching short clips of people either making bad jokes you've seen too many times or dancing to a song you've heard at least a hundred times. Those dances always look ridiculous, too - absolutely ludicrous. Why not learn them? Even if you're not good at learning new dances, it's a fun way to take your mind off the mess that the world is in right now for an hour or two, and by the end you'll have learned a completely new thing.

Read required reading

The Maturita exams this year may be cancelled (probably), but next year there will be no such luxury (again, probably). And even for Y4s, when is there a better time to catch up on reading all the books you haven't had the time to read than when you're stuck inside the whole day? Most of the books we are required to read are actually quite an interesting read and anyone can find something they'll find exciting or even educational. And if you're already caught up on all the books, may I suggest something completely preposterous - read the books that you are meant to read next year? You'll be ahead of the plan and will have more time for other subjects.

Paint something - badly

You may not be the biggest artistic talent, but who cares. Take some paint, maybe crayons, pencils or even a pen, and paint or draw whatever you want. Let your feelings flow through your hand, set them free and watch what happens. You might dislike the first sketch, but don't be too harsh on yourself - most of us haven't drawn anything except a few doodles here and there since primary

schools. You may even find a hidden talent two or three pictures later! Why not try it out and see for yourself?

Learn an entire song by heart

It will come in handy at a surprise karaoke party - nobody expects a surprise karaoke party! But seriously, it feels great, singing along to a song and not getting stuck on any part. If you'd like to take it up a notch, try to learn a whole poem. You can bring back the tradition of reciting poetry during private sit-downs with fellow intellectuals. Or feel superior to other people, because you can recite serious poetry without having to look up anything. Whatever floats your boat.

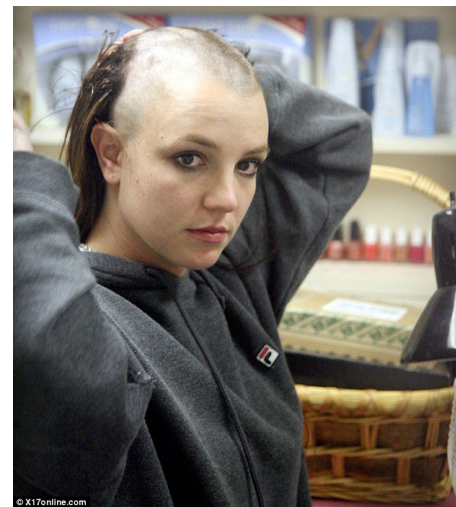
Rearrange your room completely

Admit it - you've been thinking about moving your bed closer to the window to watch the moon every night. Or further from the window so the sun doesn't wake you up as early. Or maybe moving that table further away from the door. Those shelves would probably appreciate being wiped of all the dust that has accumulated on them, too. And those books have been on the brink of falling

over for a month now. It's high time to put everything where it should be from now on. And if it turns out you dislike how it looks, you can always put it back.

Get rid of your hair

Maybe not completely. Or completely! Bald is the new bold. Or maybe it's always been a bold statement. Maybe you just want to try out cutting your bangs. Or cutting off your hair to chin-length. Maybe even cutting your hair into a mullet. And why not? You probably won't go out for quite a while, why not just do it? It's not like anyone will see if it looks bad, and if you like how it looks, you can just keep the hairstyle until it gets boring. Dye your hair the wildest colour imaginable! The drugstores are open and nothing is stopping you from getting a blue dye and going absolutely bonkers on your head. Half-black-half-pink sounds like a fun idea.

If you hate it, just let your hair rest for a while and dye it back. However, try to at least look up tutorials on how to do it properly - you may dislike how it turned out because of a rookie mistake that could've been easily avoided by looking up tips for beginners.

Remember - not being able to go to the cinema or for a coffee and having to wear a face mask anytime you're outside is a temporary inconvenience that may save your life, as well as the lives of the people around you. Try not to go crazy in the meantime!

T. Slyšková

Ari Aster

Je americký režisér a scenárista narodený v New Yorku, kde žil iba krátku časť svojho života. Neskôr sa presťahoval do anglického mesta Chester. Naspäť do Ameriky sa vrátil, keď mal 10 rokov. V 2004 začal študovať film na univerzite v Santa Fe, kde spravil svoj prvý film „Tale of Two Tims“, neskôr spravil ešte pár komédií, až kým v 2011 natočil film „The Strange Thing About the Johnsons“, kvôli ktorému je teraz tam, kde je. Všetky tieto filmy boli takzvané „shorts“ alebo krátke filmy. Až v 2018 spravil svoj prvý celovečerný film „Hereditary“, ktorý dostal veľké chvály od kritikov a taktiež aj od divákov. Rok na to prišiel do kín film „Midsommar“. Po týchto dvoch zárobkových úspechoch spolu s producentom Larsom Knudsendom založili novú produkčnú firmu Square Peg.

Hereditary

Tento film je jedna dlhá emocionálna jazda, ktorá vám dá facku na začiatku a bude vás fackať až do konca.

Aster namiesto toho aby spravil klasický horor s jumscaremi a nejakými hnusnými bytosťami, s krovu všade naokolo, vám dá zo začiatku veľmi klasický príbeh o rodine, čo práve stratila svojho blízkeho. Naozaj nič zlé, proste ten klasický otrepaný príbeh, čo sme všetci už sto-krát počuli a videli. S troškou hororových prvkov. To je prvých 30 minút. A tie ďalšie minúty sú minúty stresu a strachu. Aster to krásne s týmto vymyslel. Na začiatku spoznávate postavy a ich vlastnosti, namotávat sa na nich. Stres a strach prídu po tom, čo si na tie postavy zvyknete a máte pre nich nejaké cítenie. Po tejto pol hodine sa stáva kľúčový moment celého filmu, prichádza niečo ako zlá sila, ktorá začne ovládať priebeh života celej rodiny a filmu. Teraz až začínajú tie klasické hororové scény. Tieto scény sú niečo ako obrazy v galérii, ako krásne diela, ktoré vo vás vyvolajú emócie, aké sa nedajú opísať. A takto to pokračuje až do konca. Nič iné iba umelecky natočené ľudské utrpenia.

V skratke je to film, pri ktorom sa budete cítiť nesvoj, aj keď je to iba film, tak vás vyvedie z vašej komfortnej zóny. Psychicky vás vyčerpá a preniesie do paranoje.

Midsommar

Midsommar je film, ktorý úplne vyvracia tú starú ohranú formulu na dobrý horor a to tým, že väčšina filmu sa odohráva cez deň. Veľmi vás znepokojí a pomäťie, pohrá s vašimi myšlienkami.

Film ako takýto nie je pre každého, keďže sa tam vyskytujú veľmi zvláštne, priam až znechucujúce scény. Film začína veľmi podobne ako jeho predošlý. Je prítomná skupinka kamarátov, ktorí idú do Švédska na folklórny festival, na ktorý ich pozval kamarát. Tentoraz má film jednu odlišnosť, Aster nás nechá dlhšie čakať.

Po tejto „spoznávačke“ nastáva veľmi podobný štýl hororu ako u Hereditary. Tento raz však Aster vytvoril všetky scény veľmi farebne a vyžarujú z nich veľmi pozitívne myšlienky, ktorými vás divákov chce zmiašť.

Presne kvôli tomuto je Midsommar nepredvídateľný. Keď ho pozeráte, tak sa cítite nesvoj, ako keby ste neboli vo svojej koži. Je to jeden dobre spravený psychologický horor, na ktorý v živote nezabudnete a ktorý zmení váš pohľad na folklór a švédsku kultúru.

OROL SUČIANSKY

blázni mi tliekali
blázni ma bili
ruky mi trhali
kým vence mi vili

ja som im spieval
ja som im hral
ľúbený v svetle
mramorových hál

miloval som lesk
miloval som krásu
kým prepaďal som viac
zlatavému jas

srdce mi puklo
srdce mi hnulo
za životom starým
kde rado si bilo

chýba mi život
chýba mi ten čas
lež neviďím ja cestu
jak vrátiť sa tam zas

a tak im len hrám
tak im ja spievam
nech oni sa radujú
tým mojim piesňam

a zaslepený jasom
čo milujem ja sám
len svätia vo mne človeka
čo strojcom je ich rán

-s.t.

Lásky jedného biológa

Na svete je veľa biológov,
život ich očami zvláštny je.
Netreba však ani patológov,
na zistení toho, koho tento miluje.

Keď ju viďí, kardia sa mu v hrudi zvierá,
pumpuje krv do tváre.
Začervenanie?
Nie! Nie!
Hypersenzitívna pleť, ochorenie.

Dobre však vie, že každý dotyk ho opantáva,
kútiky sa mu samovoľne zdvíhajú.
Endorfín sa do tela dostáva,
nervové impulzy strieľajú.
Všade.
A cíti to.

Uvedomuje si, popiera,
žije, zomiera.

Pretože ona napíňa levely jeho serotonínu,
podľahol jej sťa vínu.

A patria k sebe.

Tak ako chromatiď

a

chromatiď

tvoria chromozóm.

Lásky jedného chemika

Chemik hovorí:
Láska vzniká v mozgu,
len tvoje telo ju chce.
Je to **s**amá chémia,
duša ti napovedá zle.

Chemik hovorí:
Musíte **s**i voňať.
Či ja viem však, ako vonia vazopresín?
Krúti hlavou, **s**klamanie je poznať.

Ja však viem, aj on miluje,
noci **s**voju lásku zveruje.
Držia pri **s**ebe **s**pätí vodíkovou väzbou,
to ona je preňho atómovou kresbou.
A každý atóm zbožňuje.

Sú ako dve molekuly,
tvoria chemickú reakciu.
City **s**a rýchlo vyvinuli,
netreba hormónovú terapiu.

Koncentrácia lásky?
100%.
Silnejšia ako kyselina.

On je elektrón.
Ona protón.

A priťahujú **s**a.

Lásky jedného fyzika

Nerozumiem fyzike.
Fyzik nerozumie láske.
Dáme **s**i preto lekciu,
o tejto **l**áskavo-fyzikálnej otázke.

Vraví mi, **s**me ako magnety.
Ťaháme **s**a k **s**ebe.
Ako kazety.

Ona je jeho Slnkom,
rotuje **s**a všetko okolo nej.
Hovoríme o pohybe pružkom,
priamočiarom, k bytosti jej.

Z toho **s**om absolútne tuhé teleso.
Nechápem.
Vysvetľuje mi teda ďalej, ako **s**a krúti toto koleso.

Dotyk na koži,
prenáša **s**labé elektrické impulzy všade,
meďi našimi telami,
elektrické pole **s**a rozliadne.

Končí to jednoducho.
Ako hydraulika.
Koľko lásky dáš.
Toľko dostaneš.